

Pirkanmaan työkykyhanke

21.12.2022

Hankkeen tausta

- ”Työttömien palvelutarpeiksi sosiaali-, terveys- ja työllisyyspalveluissa on tunnistettu: avun ja tuen saaminen asumis-, talous- ja velkaongelmiin sekä taloudellisten tukien hakemiseen, varhainen puuttuminen päihde- ja mielenterveysongelmiin, työkyvyn ongelmien varhainen tunnistaminen, tuki työmarkkinoille palaamiseen, tukea kotoutumiseen ja Kela-yhteistyöhön sekä lähiohjauksen ja palveluiden koordinointiin.”
- ”Osatyökykyisten työttömien palveluiden kehittämistarve on havaittu Pirkanmaalla ja erilaisia ratkaisumalleja on kehitetty ja kokeiltu joko laajemmin tai kuntakohtaisesti. Pienemmissä kunnissa on käytetty paljon ostopalveluja. Eri organisaatioiden pyrkimys ratkaista integraatio-ongelma kokoamalla ”omat monialaiset palvelut” on tuonut päällekkäisyyttä, ja riski tehdä ketjutettuja saman sisältöisiä arvioivia palveluita samalle asiakkaalle on myös käytännössä toteutunut.”

Hankkeen tavoitteet

- Parantaa osatyökykyisten työttömien itsearvioitua työkykyä ja lisätä työttömän osatyökykyisyyden ja työkyvyn tuen tarpeen tunnistamista Pirkanmaalla: vähintään 10 000 työtöntä on arvioinut työkykyään työkykypistemäärällä.
- Järjestää kustannustehokkaat kattavat palvelut osatyökykyisille henkilöille Pirkanmaalla tukemaan heidän työkykyisyyttään ja työllistymiskykyään sekä ehkäistä työkyvyttömyyttä ja pitkäaikaistyöttömyyttä.
- Lisätä asiakastyötä tekevän henkilöstön työkyvyn tuen osaamista.

Toimenpiteet

Työkyvyn tuen tiimimallin ja asiakasvastaavamallin pilotointi Tampereen vastaanottotoiminnassa

- Ylöjärvellä kehitettiin monialaisen tiimin mallia
- Lempäälässä työkyvyn tuen tiimimalli

Tuetun työllistymisen palvelupolkujen kehittäminen

Ammattilaisten osaamisen vahvistaminen

Pirkanmaan yhteinen teematyöskentely

- Yhteistyörakenteet ja yhdyspintojen toimintaedellytykset
- Kohderyhmän tunnistaminen ja palveluvastuut
- Työkyvyn tuen palvelutarjonnan jäsentäminen
- Palvelupolun koordinaatiovastuut ja toteutuksen yhteistyömalli

Keskeiset tulokset

Työkyvyn tuen tiimimalli sote-keskuksiin:

Minun tiimini-malli

Työkykykoordinaattori sote-keskuksessa

- hanke koulutti 27 työkykykoordinaattoria
- hanke käynnisti työkykykoordinaattoriverkoston

Tuetun työllistymisen palvelua kehitetty

Laatukriteereihin perustuvan tuetun työllistymisen työhönvalmennuksen pilotit: Lempäälän työllisyyspalveluissa asiakkaita ollut yht. 35, joista 10 työllistynyt; Kangasalan ja Lempäälän vammaispalveluissa työhönvalmennuksessa asiakkaita yht. 15, joista 10 työllistynyt.

Alihankintamallin kehittäminen

Mallit suunniteltu valmiiksi, pilotointia ei päästy toteuttamaan

Ammattilaisten osaamisen vahvistaminen

Työkyvyn tuen palvelukokonaisuus

 Työkykykoordinaattori-verkosto

Asiakkaan tunnistaminen

Asiakkaat, jotka ovat palveluissa

Asiakkaat, jotka ovat palveluiden ulkopuolella

Työkykyistemäärä

Ohjaavat tahot

Työllisyyspalvelut
Sosiaali- ja terveystyö
Asiakas itse
TE-palvelut
KELA
Erikoissairaanhoido
Maahanmuuttajien osaamiskeskus
Työterveys
Yksityiset palveluntuottajat
Opiskeluterveydenhuolto

Työkyvyn tuen palvelut

Minun tiimini –mallin mukainen työkyvyn tuen palvelu sote-keskuksessa

Työkykytalo (Hyvinvointialue-työryhmä)

Työkyvyn tuen suunnitelma

Jatkopolku

Työelämä
Koulutus
Sosiaalinen kuntoutus
Kuntouttava työtoiminta
Lääkinnällinen kuntoutus
Työllisyyspalvelut
Työhönvalmennus
Ammatillinen kuntoutus
Sairausloma
Eläke

Asiakasosallisuus

Asiakasvastaava

KELAn palvelut ja etuudet

Minun tiimini –malli

” **Tiimi** ”Tiimi on pieni joukko osaamisalueiltaan toisiaan täydentäviä henkilöitä, jotka ovat sitoutuneet yhteiseen päämäärään, tavoitteelliseen suoritukseen ja työskentelytapaan. He kantavat myös yhdessä vastuun tekemästään työstä.”

Monialaisen yhteistyön keskeiset periaatteet

- 1. Tasavertaisuus:** ammattilaisten välillä, ammattilaisten ja asiakkaan välillä, asiakas on aina mukana
- 2. Dialogi – kuunnellaan ja kuullaan:** ammattilaisten välillä, asiakkaan kanssa
- 3. Vastuu sote-keskuksen palvelujen saavutettavuudesta ammattilaisilla:** asiakas on aina oikealla ovella, työntekijä ohjaa sote-keskuksen palveluihin
- 4. Etäpalvelut:** mahdollisuus laajasti etäpalveluihin, monialaisuuden mahdollistaja, asiakkaan omaa tekemistä/omaa vastuuta tuetaan

Työntekijät

- Asiakasohjaus
- Omalääkärit ja hoitajat
- Omasosiaali-työntekijä/-ohjaaja
- Vammaispalvelu
- Kuntoutus
- Työllisyyspalvelut
- Mielen terveys- ja päihdepalvelut
- Lapsiperhepalvelut
- Lastensuojelu
- Kotihoito
- TAYS
- Kela

Työtä tukevat käytännöt

- Monialainen asiakaslähtöinen palveluprosessi (THL)
- Asiakassegmentointi
 - THL:n kolmiportainen palvelutarpeen arviointi
 - Suuntima
- Keskitetty asiakasohjausmalli
- Omatyöntekijä palvelumalli
- Monialaiset tiimit sote-keskuksessa
- Keskitetyt erityistiimit
- Monialainen kirjaaminen
- Systeminen työote
- Konsultaatiomallit eri prosessin vaiheessa
- Digitaaliset palvelut tiimityön mahdollistajana

Työkyvyn tuki Pirkanmaalla

TYÖKYVYN TUEN PALVELUTARJOTIN

- Työttömien terveystarkastukset
- Miepä-työskentely
- Kuntouttava työtoiminta
- Sosiaalinen kuntoutus
- Talous- ja asumisneuvonta
- Oske – maahanmuuttajien osaamiskeskus
- TYP – työllistymistä edistävä monialainen yhteispalvelu
- Ohjaamo

OPISKELIJAHUOLTO

- Koulu- ja opiskeluterveydenhuolto, psykologi- ja kuraattoripalvelut, monialainen yksilökohtainen opiskelu-huolto
- Opetuksen ja koulutuksen tueksi järjestettävät sosiaali- ja terveyspalvelut erityisoppilaitoksissa

SOTE-KESKUS

Työkykykoordinaattori

- Toimii kokoavana yhdyshenkilönä
- Tuo tyky-asioiden tunnistamista ja osaamista työyhteisöön

Palvelutarpeen mukaista työskentelyä:

Sairaanhoitaja
Terveystutkija
Fysioterapeutti
Lääkäri
Sosiaalityöntekijä
Sosiaaliohjaaja
Psykiatrinen sairaanhoitaja
Päihdehoitaja

TYP-työ

KELA

KONSULTAATIO
JA OHJAUS

TYÖLLISYYSPALVELUT

- Aktivontisuunnitelmat
- Monialaiset työllistymissuunnitelmat

HYVINVOINTIALUE- TASOINEN "TYÖKYKYTALO"

Eryistä asiantuntijuutta vaativat työkykyarviot ja -tutkimukset

- työkykytiimin terveydenhuollon henkilöstö
- työttömien eläkeselvittely, mm. psykologin tutkimukset
- TOIKE-palvelu

SAIRAALAPALVELUT

Kuntoutustutkimuspoliklinikka

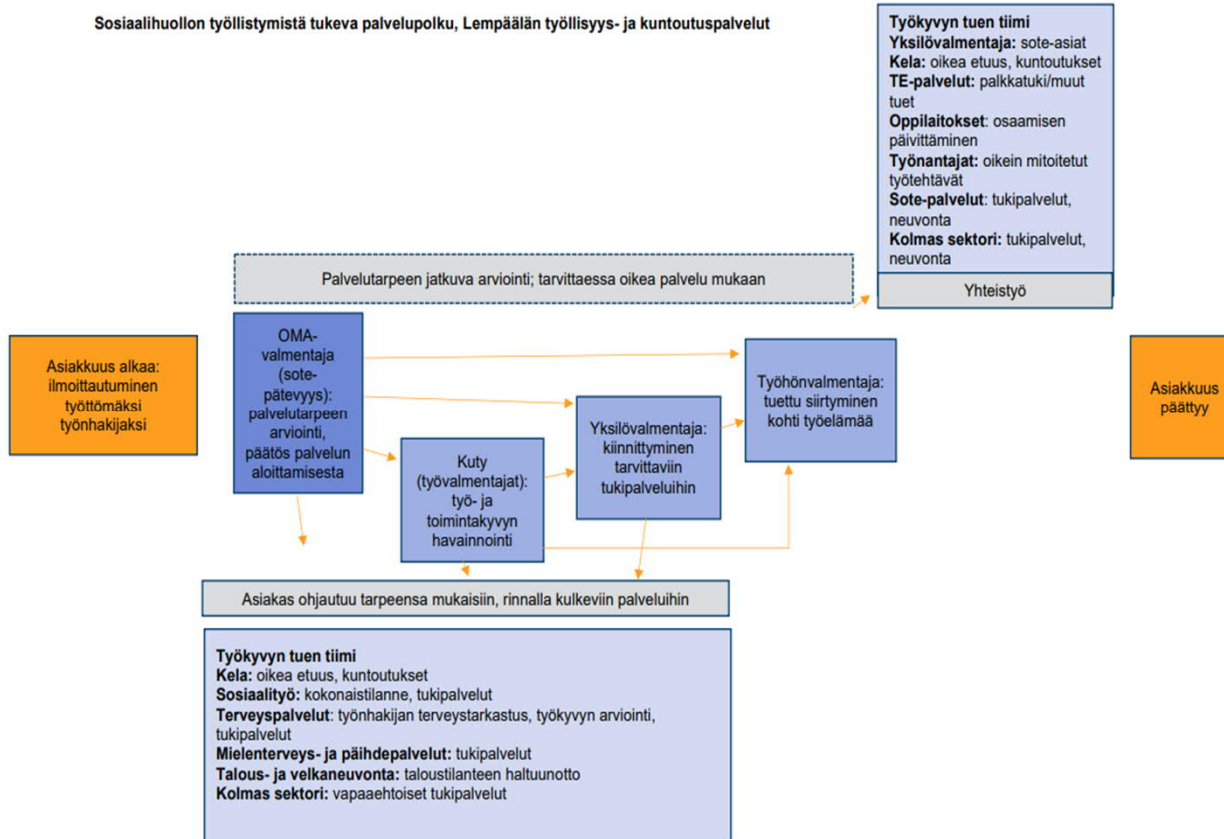
- Kvantamistutkimukset
- Erikoissairanhoidon tutkimukset

Pilotoidun mallin mukaiset työkyvyn tuen tiimit toimivat hankkeen ajan ja jatkossa monialaisen palvelun tarpeessa oleville asiakkaille kootaan tarvittavista ammattilaisista ja muusta verkostosta koostuva Minun tiimini-mallin mukainen työkyvyn tuen tiimi.

- Sosiaalityön rooli työkyvyn ja työllistymisen tuessa on keskeinen, mutta hankeaikana huomattiin myös se, ettei sitä ole täysin tunnustettu eikä sen rooli työkyvyn tai työllistymisen tuessa ole ollut selkeä sosiaalihuollon sisälläkään
- KELAn rooli erittäin keskeinen
- Kotoutujien palvelupolun erityiskysymykset ← yhteistyö välttämätöntä
- Tiimimallin ohella kehitettiin muutakin...
 - Asiakasvastaavan roolia ja tehtävää pilotoitu ja kehitetty
 - Piloitu Omaolon hyvinvointitarkastusta
 - ”Nepsy”-asiakkaan palvelupolun selkeyttäminen
- Työkykypistemäärä todettu hyödylliseksi
 - Työkykypistemäärän kirjaamista terveyspalvelujen ja työllisyyspalvelujen käyttämiin asiakastietojärjestelmiin on pyritty edistämään.
 - Yhteensä noin 4500 asiakasta on arvioinut työkykyään työkykypistemäärällä. Hankkeelle asetettu tavoite oli, että vähintään 10 000 työtöntä on arvioinut työkykyään työkykypistemäärällä. Asetettu tavoite olisi saavutettu, jos työllisyyspolun kunkakokeilu olisi alkuperäisen suunnitelman mukaan ottanut työkykypistemäärän käyttöön.

Sosiaalihuollon työllistymistä tukeva palvelupolku

Sosiaalihuollon työllistymistä tukeva palvelupolku, Lempäälän työllisyys- ja kuntoutuspalvelut

- Hanke on tehnyt paljon työtä sen eteen, että sosiaalihuollon työllistymistä tukevat palvelut hahmotettaisiin Pirkanmaalla osaksi työkyvyn ja työllistymisen tukea, ja keskeiseksi osaksi sosiaalihuollon työikäisten palveluja. Palveluja on järjestetty hyvin eri lailla Pirkanmaan kunnissa
- Hankkeessa pilotoitiin myös laatukriteereihin perustuvaa tuettua työhönvalmennusmallia (raportti kuva 11)
- Alihankintamallista saatiin malli rakennettua mutta pilotointiin asti ei päästy

Työkykyä ja työllistymistä tukevien palvelujen yhdyspinnat Pirkanmaalla

TYP

Työllistymistä edistävä monialainen yhteispalvelu

Kela

- Toimii yhteistyössä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden ja kunnan työllisyyspalveluiden kanssa.
- Arvioi työttömän asiakkaan opiskelu-, työ ja toimintakyvyn yhteistyössä varhaisessa vaiheessa.
- Suunnittelee asiakkaan, TE-toimiston ja kunnan kanssa työllistymisen edistämiseksi tarkoitukseenmukaiset palvelukokonaisuudet.
- Järjestää Kelan kuntoutuspalvelut ja etuudet.

Työllistymistä edistävät palvelut

TE-palvelut

Jos työ tai toimintakyky ei riitä pelkkiin TE-palveluihin

Työllisyyspalvelut

Kansainvälinen osaamiskeskus maahanmuuttajille

Sosiaali- ja terveystyöpalvelut

Sosiaalihuoltolain mukaiset palvelut

Terveydenhuollon palvelut

Työkyvyn tuen palvelut: Sote-keskusten Minun tiimini Työkykyarvio ja työkyvyn tuen suunnitelma

Ohjaamo ohjaa alle 30 vuotiaat työnhakijat oikeisiin palveluihin

Monialainen työllistymissuunnitelma

- Suunnitellaan asiakkaan kanssa

Aktivointisuunnitelma

- Suunnitellaan asiakkaan, TE-palvelujen, (Kelan) ja sosiaalihuollon kanssa työllistämistä edistävä palvelukokonaisuus

Monialainen työkyvyn tuen suunnitelma

- Suunnitellaan asiakkaan, TE-palvelujen, Kelan ja sosiaali- ja terveydenhuollon kanssa työllistymistä edistävä palvelukokonaisuus
- Asiakasvastaava ja työkykykoordinaattori

Kelan palvelut tarvittaessa

- Kuntoutuspsykoterapia
- Lääkinnällinen kuntoutus
- Ammatillinen kuntoutus
- Kelan etuudet

Suunnitelmaan sisältyvät sosiaalipalvelut:

- Kuntouttava työtoiminta
- Sosiaalinen kuntoutus

Osaamista edistävät palvelut

- Oppilaitokset
- Erityisammattioppilaitokset
- TE-palvelut

Muut sosiaalipalvelut

- Maahanmuuttajapalvelut
- Kehitysvammapalvelut
- Vammaispalvelut
- Työikäisten sosiaalipalvelut
- Lasten, nuorten ja perheiden palvelut

Muut terveydenhuollon palvelut

- Opiskeluterveydenhuolto
- Työterveyshuolto
- Perusterveydenhuolto
- Mielenterveys- ja päihdepalvelut
- Erikoissairaanhoidot

Osallistuu tarvittaessa

3. Sektori

Ammattilaisten osaamisen vahvistaminen

- Hankkeen työkyvyn tuen kokonaisuudesta on kerrottu yhteensä 2160 kuulijalle, yhteensä 60 eri tilaisuudessa.
- Pshp:n Kuntoutustutkimuspoliklinikka toteutti 30 min-1,5 h kestoisia info- ja koulutustilaisuuksia hankeaikana alueen terveyskeskuksiin sekä tarjosi koko alueelle konsultointipalvelua työ- ja toimintakyvyn arvioinnin ja tuen kysymyksiin.
- Hankkeen teematyöskentelyyn osallistui yhteensä 582 osallistujaa (kaikki työpajojen osallistujat yhteensä), 265 eri henkilöä
- Tuetun työllistymisen menetelmät -kokonaisuudesta on kerrottu yhteensä n. 600:lle kuulijalle, yhteensä 30 eri tilaisuudessa.

Mittarit

- Hankebudjetissa pysyminen
- Hankkeen kohteena olevien asiakkaiden työllistymisten määrä suhteessa hankkeen kohteena olevien osatyökykyisten työttömien työikäisten kokonaismäärään
 - → ei ole voitu seurata
- Hankkeen päätyttyä THL:n ja TTL:n toteuttamana vastaava jälkiarvio, jossa arvioidaan hankkeen seurannaisvaikutuksia ja jalkautumista sote-keskusten ja työllisyyspalvelujen arkeen.
- Hankkeen kohteena olevien asiakkaiden asiakaskokemus (NPS) saamistaan sote- ja työllisyyspalveluista
 - Loppuraportti kuva 15
- Hankkeen kohteena olevien asiakkaiden koettu työkyky (työkykypistemäärä)
 - Loppuraportti kuva 13
- Hankehenkilöstön työntekijäkokemus (NPS)
 - → ei ole toteutettu

Johtopäätökset ja tärkeimmät opit

- Työkyvyn ja työllistymisen tuki on keskeinen asia sosiaali- ja terveyspalveluiden palvelutarjonnassa
 - ← → Työkyky on laaja käsite
 - **Terveys** (fyysinen, psyykinen, sosiaalinen)
 - **Osaaminen** (tiedot ja taidot)
 - **Omat voimavarat** (motivaatio, asenne, työtyytyväisyys, arvot)
 - **Työ** (työn fyysiset ja psyykkiset vaatimukset, työympäristö ja työyhteisö)
- Sosiaali-, terveys- ja työllisyyspalveluiden *systemaattinen, sektorirajat ylittävä yhteistyö* on tarpeen työttömien työkyvyn ja työllistymisen tukemisessa
- Johtaminen tulee olla sektorirajat ylittävää.
- Työkykykoordinaattorille tulee taata mahdollisuus työhön sote-keskuksissa.

Ehdotukset jatkotoimenpiteiksi

- Pirkanmaalle ei ollut enää mahdollista hakea jatkokautta Työkykyohjelmassa
- Hyvinvointialueen integraatiojohtaja ottanut työkyvyn tuen asian omalle agendalleen → työryhmän työ jatkuu vuonna 2023
- Johtotaso huolehtii työkykynäkökulman säilymisestä perustyyössä
- Työkykykoordinaattoreille mahdollisuus tehdä ko. työtä sote-keskuksissa ja työkykykoordinaattoreiden verkoston toiminnan jatkuminen

Yhteyshenkilöt ja linkit

Innokylä:

<https://innokyla.fi/fi/kokonaisuus/pirkanmaan-tyokyyhanke>

Yhteyshenkilöt:

Yhteyshenkilö ei vielä selvillä Pirkanmaan hyvinvointialueella.

Pirkanmaan työkykyhanke päättyy 31.12.2022.

Kiitokset kaikille hankkeessa mukana
olleille ja yhteistyökumppaneille!